



"SI EM PUNXEN, EM SURT SANG DE PERIODISTA"

Carles Puigdemont ha treballat quasi tres dècades com a professional de la informació —es periodista col·legiat des de fa molt temps— i ja fa deu anys que exerceix com a polític. La seva trajectòria, doncs, ha tingut lloc en dos mons que, tot i mirar-se de reüll i amb desconfiança, sovint mantenen una intensa relació. En aquesta entrevista, el 130è president de la Generalitat de Catalunya reflexiona sobre alguns fets que, en els darrers anys i enmig de temps convulsos, han afectat el país, per una part, i la professió periodística, per l'altra.

TEXT JORDI ROVIRA
FOTO SERGIO RUIZ

De petit volia ser astronauta, una professió de prestigi, però va ser periodista i polític, dues professions desprestigiades...

Quan, de petit, volia ser astronauta, totes tres professions tenien prestigi. I, almenys pel que fa a mi, en els tres casos els ha presidit la curiositat i les ànsies de progressar. Jo sóc vocacionalment periodista i encara que ara exerceixi de polític, si em punxen em surt sang de periodista. Tinc una mirada periodística del món i me'n sentiré sempre.

En la inauguració del Congrés de Periodistes va dir que vostè conserva els "dos barrets". M'agradaria, però, que es tragués el de polític i em digués què pensa el Carles Puigdemont periodista dels blocs electorals?

Jo sóc absolutament contrari a l'administració dels blocs electorals tal com estan avui perquè van en contra de l'exercici periodístic.

I del bloc electoral en si mateix?

No sóc tan radical com els que diuen que han de desaparèixer, perquè hem vist que

quan els mitjans privats han administrat la informació, realitats com l'independentisme català no tenen cap mena d'espai. I em sembla tremendament injust. Dit això, no és responsable anar cronòmetre en mà ni la prelació electoral, sinó que hi ha d'haver una combinació intel·ligent entre la llibertat del mitjà per administrar el contingut i la filiació legítima de l'editor del mitjà.

I què en pensa del fet que Junts pel Sí votés amb PP i Ciutadans contra la proposta de la CUP que demanava que els Mossos no poguessin requisar les càmeres dels fotògrafs. Uns dies després, arran de les crítiques, Junts pel Sí va canviar el vot.

Hem de distingir les posicions de fons de les trampes parlamentàries. Si volem un debat serè sobre el paper de la policia i dels mitjans en un moment en què col·lideixen un seguit de legitimitats, fem-lo. Però si ho volem reduir per empastifar la policia i acorralar-la com una força gairebé d'usos i pràctiques poc democràtiques que té la connivència d'un grup còmplice d'aquestes pràctiques, llavors no ens entendrem. Això

no té res a veure amb el debat de fons. I sobre aquestes trampes, no hi hem de participar. Perquè és una trampa. No perquè els interessi un debat de fons.

Al rebre el Premi Nacional de Periodisme, Carles Capdevila va admetre que la principal decepció en cinc anys al capdavant de l'ARA havia estat descobrir que "els poders, tots, no suporten la llibertat de premsa", i va criticar el "desvergonyiment" amb què es reben "pressions i amenaces". Hi ha de tot. Jo puc parlar de la meua experiència. Primer com a periodista i ara com a responsable polític. I és bastant similar. Gent interessada a influir sobre el contingut, hi és, hi ha sigut i hi serà sempre. Perquè és humà. Això passa i m'ho he trobat. Un cop dit això, la majoria de les vegades no m'ha afectat. I com a polític sempre he intentat no exercir la posició de poder per fer qualsevol pressió. Prefereixo respectar i defensar un error, una anàlisi, una interpretació o un titular que respongui a l'actualitat, encara que no m'agradi. Per tant, no m'atreviria a dir que aquesta sigui la norma habitual.

PERFIL

Carles Puigdemont Casamajor (Amer, 1962) va cursar estudis de Filologia Catalana i va exercir el periodisme sobretot a *El Punt*, on va ser redactor en cap. Va dissenyar i dirigir tant l'Agència Catalana de Notícies com la publicació *Catalonia Today*. És autor del llibre *Catalunya vista des de la premsa internacional* (Ed. La Campana, 1994). Des de 2006 es dedica a la política. Ha estat diputat del Parlament, alcalde de Girona i president de l'Associació de Municipis per la Independència. Des del 12 de gener de 2016 és el 130è president de la Generalitat de Catalunya. Està casat i té dues filles.

Vostè va ser precursor de les noves tecnologies. La professió hi va a remolc?

Porta un endarreriment i els canvis l'han atropellat i rebregat una mica. A mitjans i finals dels noranta anava massa a remolc. Em sorprenia la indiferència o indolència amb què una bona part de la professió assistia al que era evident que era una revolució. Em va sorprendre que mitjans sòlids —alguns ara ho passen malament— gairebé banalitzaven Internet, i fins i tot se'n reien. Llavors hi havia un 5% de connectivitat a Internet a les llars catalanes, però estava cridat a tenir un creixement exponencial que impactaria de ple en l'ofici i provocaria un canvi profund. I el canvi va arribar en tromba en un sector poc preparat i que havia debatut poc. I una part dels problemes d'ara és perquè hem arribat massa tard i ens fan els canvis des de fora. Tenim poca sobirania en un món que va molt de pressa, és molt poderós i en el qual aspirem a sobreviure. Em sembla una trista resignació.

Al Congrés de Periodistes també va dir que “el pamflet ha conquerit espais propis del periodisme que abans

tenia el territori vetat”. Hem de fer una reconquesta?

Sí. I poso el cas del teletip. Abans als diaris, santuaris de la llibertat d'informació, entraven teletips, que havien passat molts filtres. No en dubtava pràcticament mai. Avui ha estat substituït pel Twitter d'una manera furibunda. I no és el mateix. El teletip era un servei professional i el Twitter no, perquè no està pensat per a això. Si bé té una influència social que acaba colonitzant les redaccions, on domina, en gran part, la professionalitat i l'ètica, encara que són vulnerables i estan sent penetrades per eines en què la propaganda i el pamflet són molt eficaços. Ens hem de rearmar, enfortir-nos com a professió, conscients que treballem amb un material molt delicat, trencadís i fràgil però molt important. Per això, tinc la sensació que el pamflet i la propaganda

"SÓC ABSOLUTAMENT CONTRARI A L'ADMINISTRACIÓ DELS BLOCS ELECTORALS ACTUALS PERQUÈ VAN EN CONTRA DE L'EXERCICI PERIODÍSTIC"

han conquerit espais propis del periodisme. I algunes coses són inquietants. No em sembla bé prohibir ni demonitzar, tot i així a vegades hi ha càirons a les televisions on es publiquen automàticament missatges enviats des de les xarxes socials. Doncs ho sento, però crec que un periodista ha de poder editar-ho i ser responsable del que es difon en aquell suport. Hem de tornar a agafar una responsabilitat que potser hem cedit.

Per a aquesta reconquesta, millor anar plegats. Vostè fa anys que és col·legiat, però no sé si en la nostra professió massa gent prefereix anar per lliure...

Jo defenso la col·legiació i que el Col·legi de Periodistes és l'espai per defensar-nos com a professionals. Estaria bé que les empreses editores donessin valor a la col·legiació, a la interlocució amb el Col·legi quan hi ha un conflicte deontològic o un repte d'aquest tipus. Dit això, tampoc assenyalaré ni qualificaré d'intrús el professional que legítimament decideixi no col·legiar-se.

Amb tot, s'hauria de diferenciar el que, tot i ser un periodista solvent i seriós, ha decidit no col·legiar-se del que pot tenir pràctiques intrusives. Com a professió, hauríem de ser prou valents i, davant una mala praxi que ens perjudica, saber aixecar el dit i dir-ho.

Parlem de la professió i el Procés. Quan escolto i llegeixo entrevistes que li fan periodistes de Madrid, sempre tinc la sensació que hi ha força desconexament del que està passant aquí. A vostè li passa el mateix?

Absolutament, i no només amb periodistes. He tingut reunions a porta tancada amb gent molt rellevant amb els quals he quedat sorprès del nivell de les preguntes. I així els ho he dit. No pot ser que gent amb responsabilitats em facin preguntes del Procés pròpies de mitjans “cavernosos” indocu-

mentats. Hi ha un nivell que m'alarma i em decep molt. No demano reconeixement, complicitat ni que ho entenguin, però em sembla

imprescindible el dret i el deure de conèixer allò sobre el que vols informar. Al principi, podia entendre la desorientació, la distància, si bé a hores d'ara el desconexament de coses bàsiques és descoratjador. També he trobat, però, excepcions lloables, persones que fan un esforç, que intenten fer un periodisme seriós i independent per presentar una mirada del que passa a Catalunya amb la distància lògica del professional.

El Procés és tant polític com mediàtic?

És evident perquè, avui en dia, la política té una gran part de comunicació i mediatització. De fet, és difícil fer política sense un llenguatge comunicatiu. Però hi ha mitjans que ho simplifiquen dient que s'exagera mediàticament el que està passant. Doncs no. Ara, és evident que el Procés té un component mediàtic sense el qual no s'explica l'èxit aquí i a fora. Mai la imatge de Catalunya havia irromput amb tanta contundència, de manera tant continuada i preminent als mitjans de comunicació internacionals.

El joc brut polític té una corretja de transmissió de joc brut mediàtic. Li decep?

Per desgràcia sí, i molt. M'entristeix enormement veure la complicitat de mitjans de comunicació en el que descaradament ha estat una operació de joc brut. I si això ha de servir d'alguna cosa és perquè la majoria de mitjans que no participen d'aquest joc, però que s'hi han vist arrossegats, puguin establir una distància amb la manipulació sobre continguts manifestament fal·laços que no han passat els controls i filtres propis d'un treball periodístic. Tot això és molt seriós. Ara bé, si es vol participar com a actor de determinada estratègia, això ja no té res a veure amb el periodisme. I els professionals haurien de fer un esforç i saber-ho dir sense cap tipus de complex. De la mateixa manera que quan hi ha un polític corrupte se l'ha de separar, jutjar i aplicar-hi tot el pes de la llei, quan hem vist pràctiques que han fet molt de mal a la imatge i la credibilitat del periodisme, la professió també hauria de ser prou contundent per saber separar la bona i la mala praxi.

El Report.cat, setmanari digital del Col·legi, va analitzar la cobertura de les dates claus del Procés per part dels principals diaris a Barcelona i Madrid. Una conclusió era que la premsa conservadora i centralista no va publicar ni un sol article d'opinió a favor del Procés i la premsa sobiranista ni un en contra...

El que passa és que si analitzem els pesos i les mesures, hi ha una desproporció brutal a favor de la premsa unionista. La premsa que dóna suport a la independència té una

a Catalunya és infinitament superior al que hi pugui haver en una part, no majoritària, de la premsa de Catalunya. Perquè aquí la premsa majoritària i els mitjans públics sí que els donen veu als unionistes. I, a vegades, amb una representació molt superior a la que els donen els resultats electorals o les enquestes.

A tv3, uns l'acusen de parcial i altres asseguren que dóna veu a tothom, a diferència del que passa a les cadenes espanyoles.

Només demano que la gent compari les tertúlies i els informatius dels mitjans públics catalans i espanyols. Algú pot aguantar la mirada quan està dient que aquí

"M'ENTRISTEIX VEURE LA COMPLICITAT DE MITJANS DE COMUNICACIÓ EN EL QUE DESCARADAMENT HA ESTAT UNA OPERACIÓ DE JOC BRUT"

discriminem les opinions diverses que hi ha a Catalunya? És rotundament fals. És una calúmnia interessada formulada per gent que desconeix la nostra realitat o que no té interès a conèixer-la. I, per tant, tant en un cas com en l'altre, no està autoritzat ni té autoritat moral per defensar els interessos de Catalunya.

En una Catalunya independent, què canviaria del nostre ecosistema mediàtic?

Nosaltres hem de reforçar el nostre sistema de mitjans públics i poder tenir uns mitjans de la Corporació degudament dotats que facin la funció de servei públic en un país petit com el nostre, fàcilment colonitzable per productes de fora. Ens hem de reforçar molt perquè no hem d'oblidar que el sistema de comunica-

ció, i sobretot l'audiovisual, és una indústria cultural de primer ordre. I hem d'incentivar un teixit de creadors, de professionals en l'àmbit audiovisual, que puguin competir en el món. Aquest país ha demostrat tenir talent

per fer-ho. I no hem de renunciar a res. Per tant, necessitem elements que només dóna un Estat i que no els hem pogut tenir com a comunitat autònoma.

Parlem ara del seu futur professional. Vostè no es vol tornar a presentar i ha estat crític amb les portes giratòries però, sincerament, em costa d'imaginar en Carles Puigdemont, expresident de la Generalitat, treballant en una redacció...

A mi no em costa d'imaginar, però això no passarà. Perquè ningú em contractarà en una redacció ja que, encara que ho fes bé i el mitjà ho fes amb tota l'honestetat del món, ningú es creuria aquell esforç de professionalitat. I, per tant, no sé si seria positiu per a ningú. Amb tot, m'agradaria continuar fent coses en l'àmbit de la comunicació, tot i que sé que serà

difícil, perquè aquesta etapa de president de la Generalitat ha provocat que se'm desgavellessin alguns plans que tenia i que ara no podré portar a la pràctica.

Com per exemple?

Al juliol del 2011, ja vaig dir que seria alcalde de Girona un màxim de vuit anys i que després volia dedicar-me a pensar sobre cap a on va la comunicació a partir de l'experiència pública i privada en un món canviant. Fins i tot havia escrit coses en aquest sentit. Òbviament, ja no ho podré fer. Però ja decidí que faré perquè ara tot plegat és massa sobtat i ràpid com per tenir perspectiva. Tinc ganes de tornar a Girona a recuperar part de la normalitat de la meua vida. Aquest és un camí que tinc molt clar. Jo he vingut a fer una feina determinada per un temps i uns objectius determinats. I aquí s'acabarà la meua responsabilitat. I en assumir el càrrec, n'assumia les conseqüències.

Si no pot tornar a ser periodista sempre es pot fer astronauta.

(Riu) M'agafa una mica massa gran, tot i que és una experiència a la qual no penso renunciar mai! Ç

"NO POT SER QUE GENT AMB RESPONSABILITATS EM FACIN PREGUNTES DEL PROCÉS PRÒPIES DE MITJANS 'CAVERNOSOS' INDOCUMENTATS"

difusió i un pes determinat però la unionista té un pes enorme. El buit i el silenci que representa que en el conjunt de la premsa unionista —pràcticament tota l'espanyola— no hi hagi cap veu que expliqui el que està passant